

Yttrande över granskningsrapport avseende civilt försvar

Bakgrund

Revisorerna i Svedala kommun har den 9 oktober 2025 lämnat rapporten "Granskning av civilt försvar" och begärt att kommunstyrelsen svarar senast 10 december 2025. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt arbete för återuppbyggnaden av det civila försvaret.

Kommunstyrelsen lämnar följande svar.

Allmänt yttrande över granskningsrapporten

Kommunstyrelsen noterar att arbetet med att bygga Sverige starkt och öka totalförsvarets förmågor pågår i högt tempo. Svedala kommun har tagit och kommer att ta sitt ansvar för det kollektiva försvaret av Sverige och Sveriges intressen inom NATO-alliansens ramar och mål. Kommunstyrelsen har tagit och fortsätter att ta sitt ansvar för att göra kommunen så robust och trygg för invånare, besökande och näringsliv som anges i lagar och förordningar. Arbetet med att öka kommunens förmågor inom området bedöms som angeläget och kommunstyrelsen ser positivt på den höga takt som arbetet har.

I de delar där revisorerna bedömer att arbetet har brister så är kommunstyrelsen oklar över vilka målsättningar som revisorerna använt som "måttstock". Arbetet för att främja Sveriges och Svedalas civila beredskap sker tyvärr från en låg nivå och utredningar har presenterats men i flera fall inte fastställts ännu.

Målet för det civila försvaret i Sverige är att ha förmåga att

- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt,
- bidra till det militära försvarets förmåga,
- skydda civilbefolkningen,
- upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

Sedan granskningen genomfördes har kommuner och andra parter fått ta del av "Utgångspunkterna för totalförsvaret" som anger sju dimensionerande typsituationer som beskriver tänkbara delar av en militär konflikt, och vilka konsekvenser det kan bli för samhället: De sju typsituationerna är:

- Hybrida hot
- Vårdlandsstöd
- Anfäll mot norra Sverige

- Anfall mot Gotland
- Fjärrangrepp
- Förstärkning av alliansens norra flank
- Förstärkning av alliansen i Baltikum

Genom att totalförsvaret från hösten 2025 kan förbereda och planera utifrån gemensamma utgångspunkter samordnas det civila och militära försvaret i ökad utsträckning. Det ger förbättrade förutsättningar och förmåga att agera och verka avskräckande här och nu, men även för att kunna hantera konsekvenser vid höjd beredskap och ytterst krig.

Yttrande över granskningsrapportens rekommendationer

Utifrån de rekommendationer som revisorerna lämnat svarar kommunstyrelsen enligt nedan.

Tillse att det finns erforderliga styrdokument och beslut för planeringen av civilt försvar.

Svedala kommun har antagit ett flertal styrdokument inom området under hösten 2025, till exempel Svedala kommuns krigsorganisation och krisledningsplan. Kommunen har införskaffat material för kris och beredskapshöjning, såsom reservkraftverk.

Kommunfullmäktige har även möjliggjort för inköp av torrvaror och materiel som möjliggör en uthållighet om två veckor inom kommunens måltidsservice. För närvarande är Plan för reservkraft samt riktlinjer för krigsplacering under framtagande.

Tillse att det finns en plan för planering för arbetet med krigsorganisation i enlighet med MSB:s och SKR:s överenskommelse.

Planering och införande pågår och flera styrande dokument har tagits fram och beslutats. Kommunstyrelsen beslutade exempelvis den 6 oktober 2025, § 118, att anta Svedala kommuns krigsorganisation. I samband med beslutet gav kommunstyrelsen övriga nämnder i uppdrag att vid behov precisera respektive nämnds krigsorganisation samt planera för bemanning av sina respektive verksamheter utifrån antagen krigsorganisation. Samtidigt konstaterar kommunstyrelsen att ytterligare nya nationella styrdokument tas fram som ger ökad precision i åtgärderna samt medger högre tempo och därmed bör beaktas inför perioden 2026–2030. Ett exempel är ny lag om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig.

Tillse att risker och svårigheter som gäller för planering av det civila försvaret ingår i risk och sårbarhetsanalysen.

Kommunstyrelsen konstaterar att risken för krig i Europa utgjorde en begränsad del av 2022 års analys men att riskanalysen var för grund. Risken och sårbarheterna behöver fördjupas i nästa risk och sårbarhetsanalys.

Tillse att det finns avtal med annan myndighet gällande signalskyddschef.

Svedala kommun bedömer för närvarande att antalet ledningssystem samt ärenden i dessa som skulle motivera särskild signalskyddschef som alltför lågt för att motivera ett sådant uppdrag. Trenden bedöms dock innebära att antalet ärenden kommer att öka de kommande åren, Kommunstyrelsen kommer regelbundet att pröva om sådant avtal alternativt egen signalskyddsansvarig behövs.

Säkerställ att det finns ett systematiserat arbetet gällande skyddsnivåer i kommunen och inom det geografiska området.

Avtal avseende Säkerhetsskydd är tecknat med Länsstyrelsen Skåne i maj 2025. Avtalet är insänt för undertecknande men har inte sänts tillbaka och har efterlysts. Även Säkerhetsskyddsavtal med Försvarsmakten har tecknats.

Kommunala riktlinjer för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är under framtagande.

Tillse att det finns beslutade styrdokument för krisberedskapsarbetet.

Som framgår ovan antog kommunstyrelsen en ny krisledningsplan vid sitt sammanträde i oktober 2025. Övningar har genomförts under mandatperioden och nästa steg är att utbilda samtliga som ingår i den nya krisledningsorganisationen i stabsmetodik samt att genomföra ytterligare övningar.

För närvarande arbetar en extern konsult med att ta fram en nulägesanalys av kommunens arbete inom säkerhets- och beredskapsområdet. Denna analys kommer att ligga till grund för en handlingsplan för åtgärder och arbete inom området samt kommunens planering av det civila försvaret de närmast kommande åren. Utöver detta har kommunledningskontoret för avsikt att se över den centrala organisationen för säkerhet och beredskap och stärka den centrala styrningen.

Verka för att kommunfullmäktige ska besluta om reglemente för krisledningsnämnden.

Kommunledningskontoret arbetar för närvarande med att ta fram ett förslag till sådant reglemente.

